

DEĞİŞEN, DEĞİŞTİRİR

THE EYE ALTERING, ALTERS ALL

Vedat Ahsen COŞAR*

başkandan / from the President

Geride bıraktığımız yüzyılın en önemli yönetim bilgilerinden olan Peter F. Drucker'ın özlü anlatımı ile bilgi, arkasında yazılı hiçbir şey bırakmamasına rağmen 2500 yıldan daha fazla bir zamandan bu yana insanlığı etkileyen ve aydınlatan Sokrates'e göre, *'kendini bilmek'*, yani *'insanın entelektüel ve ahlaki yönden büyümesi'*dir.

Sokrates'in en büyük rakibi Protagoras'a göre bilgi, *'mantık, dilbilgisi, konuşma sanatı'*dir.

Tao ve Zen felsefesine göre bilgi, *'aydınlığa, bilgeliğe, hikmete giden yol'*, yani *'kendini bilmek'*tir.

Doğulu bilge Konfüçyüs'a göre bilgi, *'neyi, ne zaman ve nasıl söyleyeceğini bilmek'*tir.

Batı ve Doğu felsefesindeki bu algılanma ve tanımlanma biçimleriyle bilgi, Drucker'ın de vurgu yaptığı üzere *'yapma, yapabilme yeteneği, işe yararlılık'* değildir. *'Yapmaya, aletlere, süreçlere, ürünlere'* uygulanan bir şey de değildir. Yani *'yapmak'* değildir. Sadece *'var olmaya'* uygulanan bir şeydir.

Onun için geleneksel bilginin yapısı geneldir. Oysa şimdi bilgi dediğimiz şey, son derece ihtisaslaşmış bir şeydir. Eskiden bir kimseden söz ederken *'bilgili insan'* demez, *'okumuş insan'* veya *'eğitilmiş insan'* derdik. Zira okumuş insanlar genel olarak pek çok konu hakkında bilgi sahibidirler, hemen her şey üzerine konuşabilirler, yazabilirler, ama yapmaya gelince, hiç de bir şey yapmazlar.

Eski Yunan'da *'sanatlar üzerine konuşma'* anlamına gelen teknoloji günümüzde, *'bilimin, pratik yaşam gereksinimlerini karşılaması ya da insanın, çevresini denetleme, biçimlendirme, değiştirme çabalarına yönelik uygulamaları ve yine bilimsel araştırmalardan elde edilen somut ve yararlı sonuçlar ile bunlara ilişkin araç, yöntem ve süreçlerin bütünü'* olarak tanımlanıyor.

Yunanlıların *'techne'* dedikleri şey olan *'beceriyle, işe yararlılıkla, zanaatla/sanatla'*, *'organize, sistematik, amaçlı bilgi'* anlamına gelen *'loji'* sözcüklerinin birleşmesinden oluşan teknoloji, gerçekte bilginin, aletlere, süreçlere,

* Av., Türkiye Barolar Birliği Başkanı.

ürünlere uygulanması sonucu doğmuştur.

Sanayi Devrimi ile birlikte üretim yoğunlaşmasını, yani fabrikayı, ardından bugün hepimizin bildiği, çoğumuzun kullandığı büyük buluşları/icatları yaratan teknolojiyi sürükleyen şey ise, Drucker'ın evrimini anlattığı bilginin anlamındaki temel değişikliktir.

Bu temel değişikliğe bağlı olarak üretimin önemli bir ögesi ve hatta klasik, Marksist ve Keynesçi iktisatçıların görüşlerinin aksine sermaye aracı haline gelen bilgi, günümüzde sadece aletlere, süreçlere, ürünlere uygulanmamakta, kendisine de uygulanmakta ve bu suretle bilgiden, bilgilere ulaşılmaktadır.

'Bende bir yumurta olsa, sende de bir yumurta olsa' diyor bir Çin atasözü ve şöyle devam ediyor: *'Sen, sendeki yumurtayı bana versen, ben de, bende ki yumurtayı sana versem, ikimizin de birer yumurtası olur. Ama sen de bir bilgi olsa, bende de bir bilgi olsa, sen, sendeki bilgiyi bana versen, bende, bende ki bilgiyi sana versem, ikimizin de iki bilgisi olur.'*

Bu güzel atasözü, sadece bilginin değerini anlatmıyor, aynı zamanda bilginin, sevgi gibi paylaşıldıkça çoğaldığını da anlatıyor.

Bugün bizim *'bilgi-işlem'* dediğimiz şey, aslında bilginin bilgiye uygulanmasını sağlayan, diğer bir deyişle bilginin dönüşümü için kullanılan yöntemleri ve bu dönüşümleri gerçekleştirmek için kullanılan mekanizmaları inceleyen disiplinin adıdır.

Bilginin işlenmesinde ve iletilmesinde, giderek artmakla birlikte işitmeye dayalı basit seslerden daha çok, fonemleri, sembolleri, bu bağlamda bilgiyi temsil etmek üzere ondalık sayıları, alfabetik harfleri, kimi noktalama işaretlerini ve matematiksel sembolleri kullanan, bu yolla yeni bilgi ağları yaratan, kavramları birbirine bağlayan, yeni diller, yeni kuramlar, yazılımlar, imgeler, simgeler geliştiren, geçmişte olduğundan çok daha fazla bilgiyi biriktirme ve depolama olanağı sağlayan, bilgiyi enformasyon haline getirebilmek için verileri birbirleriyle değişik biçimlerde ilişkilendiren, onlara içerik ve işlerlik kazandıran ve bu suretle oluşan enformasyon kitlelerini daha geniş modeller halinde birleştiren bilgi-işlem mekanizması ve bu mekanizmanın geliştirdiği teknikler, bugün artık hemen bilimin her alanında, yönetimde, sanayide, ticarete, sanat ve fikir yaşamında çok yaygın biçimde kullanılmaktadır.

Marks, devrimin zamanını tanımlarken şöyle diyordu: *'Devrim, toplumsal üretim ilişkileri (yani mülkiyet ve denetim tarzı), üretim araçlarının (yani teknolojinin) gelişmesini engellediği zaman olur.'*

Marks'ın son derece isabetli olan bu tespiti, Sovyet imparatorluğunun çöküş nedenlerini de ortaya koyuyor. Sanayi Devrimi, feodal toplum ya-

pısı ile ilişkilerinin sanayinin gelişmesini engellediği için oldu. Sosyalist toplum yapısı ve ilişkileri, bilgiye, iletişim ve bilgisayar teknolojisine ve özellikle enformasyona dayalı yeni zenginlik yaratma sistemine direndiği için, yani değişimi kavrayamadığı, bu bağlamda Marks'ı iyi anlayıp yorumlayamadığı için çöktü.

Sovyet yöneticileri arasında bunu ilk gören ve itiraf eden Gorbaçov'dur. Onun için Gorbaçov kendi devrimine başlarken: *'Enformasyon çağında, en pahalı ve en değerli varlığın bilgi olduğunu en son anlayanlardan olduğumuz için çöktük'* demiştir.

Günümüzde hammaddeye, emeğe, zamana, mekana, klasik sermaye araçlarına ve öteki girdilere olan gereksinim azaldığı için bilgi, hemen her şeyi ikame etmekte, gelişmiş/ileri ekonomilerin en önemli kaynağı haline gelmekte ve süreç böyle işlediği için bilginin değeri giderek daha fazla artmaktadır.

Bir yandan yeni bilgi ağları yaratılırken, diğer yandan kavramlar birbirleriyle farklı biçimde ilişkilendirilmekte, yerel ve küresel düzeyde yeni hiyerarşiler oluşmakta, yeni düzenler, yeni varsayımlar, yeni diller, kod ve mantıklara dayalı yeni teoriler, hipotezler ve imajlar üretilmektedir. Daha da önemlisi, veriler daha çok yoldan birbirleriyle ilişkilendirilip bağlam içine oturtularak enformasyon haline getirilmekte, böylece oluşan enformasyon kümeleri giderek daha büyük modeller ve bilgi yapıları haline gelmektedir.

Barolar, aynı meslekten olan insanları ortak amaçlar için bir araya getiren kuruluşlardır. Bu nitelikteki kuruluşların işlevi bilgileri verimli kılmaaktır. Bilgiler ne kadar ihtisaslaşmış olurlarsa, o kadar fazla etkin olurlar. Gelişmiş ülkelerde kuruluşlar, bilgileri verimli kıldıkları, bilgileri ihtisaslaştırdıkları, kendi amaçları üzerinde yoğunlaştıkları, bilgiden bilgilere ulaştıkları için toplumun merkezi konumuna gelmişlerdir.

Türkiye Barolar Birliği yönetimi olarak bir süreden beri bu türden, yani bilgi, bilişim ve iletişim teknolojilerinin oluşturulmasına ve kullanılmasına yönelik bir yapılanma içerisindeyiz. Buna göre;

- Birliğimize ait www.barobirlik.org.tr adresli web sitesi, yeni grafik tasarımıyla ve daha ileri teknoloji kullanılmak suretiyle yüksek güvenilirlikli olarak yenilenmiştir.

- Çok kolay biçimde kopyalanmasının mümkün olması nedeniyle Avukatlık Kimlik Kartları, yüksek güvenilirlikli, akıllı, iki adet çipli, manyetik şeritli, yedi adet görsel kopya korumalı, hologramlı biçimde ve "tek kart çok hizmet" anlayışıyla modernize edilmiş, kart başvuru ve üretim süreci başvuru sahibinin süreci Web Sitesi ve SMS yolu ile takip edebilmesine olanak sağlayacak biçimde yapılandırılmış, Petrol Ofisi ve Sodex ile

bağitlanan entegrasyon sözleşmeleri ile kartın kullanım alanları genişletilmiş, nüfus, taşıt, tapu sorgulamalarının, sanal ofis kullanımının, UYAP aracılığı ile sicil ve iletişim bilgi değişikliklerinin ve başkaca kolaylıkların Avukatlık Kimlik Kartı aracılığı ile yapılabilmesi için gerekli alt yapı oluşturulmuştur.

- Türkiye Barolar Birliği ile Barolar arasındaki iletişim ağının kurulmasında kullanılmak üzere VPN (Sanal Özel Ağ) kurulumlarına başlanmış olup bugüne kadar 21 Baromuzda kurulum çalışmaları tamamlanmıştır. Kurulum çalışmalarının tamamlanmasından sonra Birliğimiz ile 78 baromuz arasında hızlı ve güvenli bir iletişim ağı oluşacak ve bu suretle hem digital veriler yedeklenmiş olacak, hem de hizmetin tek merkezden yapılması sağlanacaktır.

- Türkiye Barolar Birliği bünyesinde tutulan sicil bilgilerinin doğruluğu ve sicil/ruhsat işlemlerinin daha hızlı yürütülebilmesi için Ulusal Baro Ağı Projesi (UBAP) bünyesinde yazılım geliştirme çalışmaları tamamlanmış olup halen test çalışmaları sürmektedir.

- Türkiye Barolar Birliği hizmet binasının -1.katında bulunan 250 m2 büyüklüğündeki bölüme, yüksek inşaat teknikleri kullanılarak 4 bölümden oluşan doğal felaketlere ve kötü şartlara dayanıklı olacak şekilde, gelişmiş soğutma ve elektrik sistemli, elektrik kesintisinden etkilenmeyecek sunucu odaları kurulmuştur. ISO 27001 sistem güvenliği sertifikası almaya hazır bu bölümde, Türkiye Barolar Birliği bünyesinde kurulu olan sunucu sistemlerinin yeni gelişen teknoloji ve geliştirilen yazılımlara uygun olacak şekilde yerleştirilmesine başlanmıştır. Sunucu sistemlerimizin kapasitesi ülkemizdeki tüm avukatların kimlik kartları ile yapacakları işlemlere hızlı cevap verecek şekilde artırılmıştır.

- Türkiye Barolar Birliği ile TürkTrust arasında bağitlanan sözleşme ile Birlik bünyesinde elektronik imza alt kök sertifikası üretimine geçilmiş olup, uygun fiyatlı elektronik imza temin işlemlerine 2011 yılının ilk haftası itibari ile başlanılacaktır.

- Yaptırdığımız yazılım sayesinde Birliğimize ait Litai Otel'in rezervasyonlarının internet üzerinden on-line olarak ve şeffaf biçimde yapılması sağlanmıştır.

Şimdilerde, E-Birlik'in işler duruma gelmesi için gerekli olan ve günümüzde pek çok şirket, kurum ve kuruluş tarafından kullanılan bilgi yönetimi projesi, arama ve indeksleme, içerik yönetimi, portal çözümleri, doküman yönetimi sistemi, teknoboard duyuru sistemi, üye ilişkileri yönetim sistemi, kayıtlı elektronik posta sistemi ve benzeri diğer yazılım ve işletim üzerine çalışmalar devam etmektedir.

Saygılarımla.